

Vierde preek over 1 Thessalonicenzen 4: 4.

Dat een ieder van u wete zijn vat te bezitten in heiligmaking en eer.

Bemінде Christenen, tot op deze tijd heb ik u voorgedragen de lof van een recht deugdzaam leven, gedaan op een christelijke wijze; dat mogelijk zijnde voor een Christen, en hoe schoon voor God dat is, heb ik voorheen getoond. Nu moet ik nog over een deugd handelen, en die wordt genoemd *heiligmaking en eer*; waardoor hij die heilige en zuivere gestalte des mensen hart verstaat, omdat kuis te bezitten.

Wat kan heerlijker wezen, dan dat de naam van zuiverheid heeft? Dan wordt een mens zuiver genoemd, en anders dan een onrein varken, dat zich keert tot de omwenteling in het slijk, 2 Petrus 2: 22. Meent niet dat wij haters zijn van 't menselijk geslacht; want zodat geoorloofd was, ik zou met u lopen; maar nadat mij de Heere eens liet zien de heerlijkheid van deze deugd, zo ben ik altijd daarop verliefd geweest. Polomo, zei Nasianzenus, had in zijn jonkheid baldadig geleefd; maar als de Heere hem de ogen opende, zo werd hij zo voorbeeldig in heiligheid, dat ieder, die zijn schilderij zag na zijn dood, door 't aanzien kuis werd. Indien het een geoorloofd vermaak was, ik zou met u lopen in kwade bewegingen en begeerlijkheid des vleses; mijn gelegenheid en jaren zouden dat wel meebrengen; maar nu zie ik in deze deugd zoveel heerlijkheid, en in die zonde zoveel kwaad, dat het een beestachtig mens is, die 't laatste doet en 't eerste haat.

1. In deze woorden zal ik niet alleen blijven; niemand wordt uitgezonderd: ***Een ieder van u moet zijn vat bezitten in heiligmaking en eer.*** De getrouwde moet dat zowel doen als de ongetrouwde, en alle krachten inspannen om zich te bekommeren over de dingen des Heeren, opdat ze heilig zijn beide aan lichaam en aan geest, 1 Kor. 7: 34. En zo zegt de apostel in 't vorige vers van mijn tekst: *Want dit is de wil Gods, uw heiligmaking, en dat gij u onthoudt van de hoererij.* Ook is hier onderwijs voor de getrouwden; jong en oud moeten daarin kuis zijn, man en vrouw, jongelingen en maagden, een ieder van u moet zijn vat bezitten in heiligmaking en eer.

2. **Een vat.** 't Is een Hebreeuwse manier van spreken, daar Kenida een instrument betekent; allerlei werktuig, omdat *het lichaam* een instrument is van des mensen ziel; de ziel leeft daarin, en werkt daardoor. Vaten, zwakke vaten, een werktuig waardoor men werkt, dat bezit en gebruikt, dus nemen het sommigen. Anderen nemen 't voor bezitting voor zichzelf; houdt het voor u, want die 't misbruiken, verliezen het eigendom daarvan; want die de hoer aanhangt, is één *lichaam* met haar; maar die de Heere aanhangt, is één geest met Hem, 1 Kor. 6: 16. Gij moet dan uw vat bezitten, en dat bewaren voor u.

3. **Heiligmaking.** Dat is in 't algemeen ons naar Gods Woord te schikken: Hebr. 12: 14: Jaagt de heiligmaking na, zonder welke gij de Heere niet kunt zien. Want het is de wil Gods uw heiligmaking, en dat gij uw vat zuiver en heilig bewaart. Maar hier wordt het voor *kuisheid* genomen, en in eer, zo eerlijk te wandelen, als het de heiligen betaamt; hetwelk gesteld wordt tegen onkuisheid en kwade bewegingen. Verstaat dan de deugd van kuisheid, hier ook met de naam van eer genoemd, omdat ons niet meer ontheiligt, dat aangaat tegen de eer van een Christen; alle dingen buiten 't lichaam zijn niet zo zondig als hoererij en onkuisheid, die geschiedt in 't lichaam en strijdt tegen de eer, 1 Kor. 6: 18. Ook wil niemand weten dat hij een onkuis is, want dat is schandelijk.

Gij zult mij dit wellicht toestaan: Een papist zou wel menen dat ik van het maagdom sprak; een ander van de samenkomst der jonge lieden, als van de getrouwden op een kuis manier. Ik zal de zaak van kuisheid beschrijven. Zij is niet alleen dat men aflaat van onreinheid des lichaams, maar 't

is een deugd van de ziel, niet een lichamelijke; maar - met Basilius, - wanneer een mens ingenomen is door Gods liefde, ziende God en 't licht van de Goddelijke zaligheid, daarop zó staart, dat hij ondertussen al de andere wellusten vergeet. Deze deugd is dan niet alleen zich daarvan te onthouden, want dat doet een heiden ook, maar wij moeten Christus beminnen. De schoolgeleerden beschrijven dit ook op zulk een wijze. 't Voorwerp is wel het lichaam, hetwelk zijn hartstochten matigt; want dat niet doende, is het een onrein vat, dat overgegeven is aan alle uitgieting van vleeselijke lusten en kwade begeerten, die strijd voeren tegen de ziel.

Ik spreek niet alleen van de ongehuwde staat, want een gehuwde kan zowel kuis wezen als de ongehuiden. Jozef was kuis, Gen. 29, maar trouwde, Gen. 41. Onan was onkuis, hoewel hij getrouwd was, Gen. 38.

Maar zegt de Apostel niet veel van de *ongehuwde* vrije staat, dat die beter is dan die der getrouwen? Tertullianus tot zijn vrouw en anderen van onthouding sprekende, had het over maagdom en kuisheid; niet dat de huwelijksstaat oneerlijk wezen zou, want dit was tegen alle rede. Hebr. 13: 4. *'t Huwelijk is eerlijk bij allen, en het bed onbevlekt, maar overspelers en hoereerders zal God oordelen.* En dat die trouwt wel, maar die niet trouwt beter doet.

De ongehuwde vrije staat is beter te achten, dan van de getrouwen:

1. Omdat die ongehuwd blijven, van vele zwarigheden bevrijd zijn. Basilius was daar geheel in bezig. En Paulus zegt, 1 Kor. 7: 28: *Indien gij ook trouwt, gij zondigt niet; en indien een maagd trouwt, zij zondigt niet. Doch zulken zullen verdrukking hebben in het vlees; en ik spare ulieden.*
2. Omdat de ongehuiden kuis blijvende, in die staat ook groter loon zullen hebben van de kuisheid; want die met moeite deugden doen, hebben ook meer loon te verwachten: maar de ongehuiden moeten met meer moeite die deugd van kuisheid doen, als de anderen die een middel hebben, en daarom hebben zij dan meer loon daarvan te verwachten. Zodat Paulus - en Basilius hierop ziende, - dat prijzen, zoals even getoond is. Ik wil niet zeggen dat het volstrekt nodig is, in een gehuwde staat te zijn en te blijven, want de getrouwen die wat anders kunnen doen, hebben ook wat te doen, waarmee zij God kunnen verheerlijken, en de Heere ook dienen in kinderen te telen, die wèl op te voeden, de wereld vermeederen, Gode kinderen toe te brengen. 't Is dan niet beter, maar ik spreek alleen van *die deugd* der vrijen, welke beter is dan de anderen, die gebonden zijn, en aan veel moeite en slaven en verdriet zo vast gemaakt, dat ze wel dikwijls wensen het huwelijk nooit begonnen te hebben.
3. Vanwege de gevoegelijke dienst Gods; want de getrouwde bekommert zich met huiselijke zaken en wereldse dingen; de vrouw zoekt de man te behagen, maar de ongetrouwde zoekt alleen de Heere te dienen, 1 Kor. 7: 34. Doch dat kan veranderen naar gelegenheid des tijd. En van de getrouwen zegt hij: indien zij een goed portuur (echtgenoot) hebben, kunnen zij Gode dikwijls beter dienen dan buiten het huwelijk. Zo spreek ik dan niet van de betere staat der ongehuwde. Aan de andere zijde, ik bedoel niet van de natuurlijke bederving van uzelf (binnen het huwelijk). Indien een paard dat weelderig is, onbekwaam wordt gemaakt, dat is niet goed, dan kan 't u niet dienen. Getrouwen kunnen ook wel te veel onkuis zijn, maar de wil anders zijnde, zoekt dat te tomen.
Zo dan *van een inwendige deugd* spreek ik: als de wil er is, en de macht om zijn lust te boeten, dan die in te tomen, is best, en toont dat er kracht en genade in de ziel huisvest.

De voornaamste tak aan de boom van een Christen, en de heerlijkste kleding is bijzonder de heilige kuisheid.

Als een Christen van God in bezit wordt genomen, wij de Heere beminnen, en wanneer God alleen ons hart heeft; en zo wij wat anders lieven, dat om des Heeren wil doen, 't zij een maagd of jonkman, dat is kuisheid. Een dochter te lieven, niet om mijn lust te voldoen, maar om de wil Gods, kinderen te telen, dat is geboden. Noach wandelde met God, en hij gewon zonen en dochteren,

Gen. 8. Paulus handelt lang daarover, 1 Kor. 7. Wij zijn in Christus en met Hem verenigd, anders worden wij leden van de hoererij, Ef. 5: 3. *Hoererij en alle onreinheid laat onder u niet genoemd worden, gelijkewijs het de heiligen betaamt.* Johannes zag in een gezicht, Openb. 14, een Lam, dat enige toezongen, en overal volgden, waar het heenging; maar dit was van degenen die met geen vrouwen besmet zijnde, maagden waren, en niet oneerlijk of besmet zijn, en zo beminde zij dat Lam. Altoos hadden zij een vrouw bemint, alleen om Christus' wil, dat onbevleete en onbestraffelijk Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt. Joh. 1: 29.

De reden is van het algemeen genomen, omdat een Christen van Christus geheiligd zijnde, zich naar de reden, als een geheiligde moet aanstellen. Nu, de rede leert dat men Christus beminnen moet bovenal; en indien hij wat anders liefst, dat moet hij om Christus' wil beminnen; zo moet hij dan dit doen, dat redelijk is, niet hetgeen beestachtig is, en gelijk het onredelijke gedierte, dat maar liefst om hun lusten te voldoen.

Bestrafing

Dit moet dienen tot bestrafing van alle onkuisheid, verrotte redenen, hoererij, en van die gruwelijke daden en stilzwijgende gedachten, die in het boze hart huisvesten, die onreine begeerten en schandelijke bewegingen, van die hun wellusten dienen; en ik mag niet alles noemen, 't geen in hoerenkotten, bordelen, en zelfs op de straten, bijzonder te Amsterdam, al gehoord en gezien wordt. Paulus zegt, Ef. 5: 11: *En hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze veeleer; want hetgeen heimelijk van hen geschiedt, is schandelijk ook te zeggen.* Nochtans kan men kwalijk daarvan afkomen; daar andere zonden bestraft wordende, ons daarvan afkerig kunnen maken, zo is 't dat deze zonden ontdekt zijnde, de mensen gruwelijker en bozer maakt. Een bezem met pek bestreken, is nergens goed voor, wil men daarmee vuur wegvegen, de vlam komt er in en de bezem raakt in brand. Zo is 't dan beter dat niet aan te raken. 't Is ook zo vuil en stinkend; wat leidt mij daartoe, om die drek aan te raken, en die vuiligheid om te roeren, en ons te komen verontreinigen. Daarenboven weten velen weinig of niets daarvan, want de staat van velen is verschillend; zo moeten wij dan zwijgen, en evenwel roepen zulke gruwelen in de hemel om wraak; doch God zal op Zijn tijd ook die zonden straffen.

Sommigen zeggen mij: kunt gij uw ziel daarmee voldoen, dat gij zo weinig de echtbreuk en hoererij bestraft, en nu zelfs, nu gij daarover moet prediken, volgens het 7de **Gebod**, is het dat u zowat buitenom praat?

Dit ontstelt mij dikwijls, dat men dit zegt. Wat raad dan? Er zijn onder ons zulke vuile wanschepsels als onder 't pausdom; deze spreken kwalijk en zij weten 't niet, daarom meent men, zij zijn te verschonen. Indien er een zonde is, waartegen men waken moet en zijn ziel met raad voorzien, zo is het deze.

In 't bijzonder kunnen wij u goede raad en onderrichting geven; men zal dan raad zoeken, getrouwden moeten zijn bij die getrouwd zijn; en vrouwlieden bij oude vrouwen of bij de vrouwen van de predikanten, die de mannen vragen kunnen; jongelieden bij iedere van hun beste metgezellen, vragende wat het best is. En zo de vrouwen iets willen leren, dat zij, het thuis haar mannen vragen, 1 Kor. 14: 35. Nu kunt gij geholpen worden tegen alle gruwelijke onkuisheden. Dat wij dit dan doen.

O, kon ik u de onreinheid nu voorstellen, zoals zij is! Wie zou niet wensen daar vrij van te zijn! Anderen haten het, want zij zijn oneerlijk voor God, engelen en mensen. Ziet Spreuken 7, hoe kwaad de hoererij is, en hoe schadelijk voor uw eigen lichaam. Voor God ligt alles open, uw onreine gedachten, woorden en werken zijn naakt en bloot voor de ogen Gods, met welke wij te doen hebben en die alles in het gericht zal brengen. En wat is 't verschrikkelijk voor u, als het geweten knaagt, en eeuwig branden zal met allen die nu branden in onkuisheid. Maar die deugd van

kuisheid is zo heerlijk, dat, indien men die maar aanziet zonder een beestachtig wezen, niemand zou nalaten die te zoeken. Tracht dan daarnaar, en neemt daartoe aan deze beweegredenen:

1. Wie zijn het die het Lam volgen? Zijn het niet de reinen van harten, die God zien? Openb. 14: 1: *En zij zongen als een nieuw gezang voor de troon: deze zijn het die met geen vrouwen bevekt zijn, want zij zijn maagden. Deze zijn het die het Lam volgen waar Het ook heengaat. Deze zijn gekocht uit de mensen, tot eerstelingen van God, en het Lam. Anderen zullen de voetstappen van dit Lam niet navolgen, die nu in onkuisheid de duivel volgen, leven in de onreinheid, als een varken, dat zich in 't slijk omwentelt. Maar gij die Christus in de hemel wilt volgen, zoekt u rein te houden. Ik zeg met. Paulus, 2 Kor. 11: 2: Want ik ben ijverig over u, die ik wil voorbereiden, om u als een reine maagd, aan een man voor te stellen, namelijk aan Christus. U moet uw hart, woorden en werken kuis houden; de Heere Jezus moet gij omvatten met uw armen, en dan zal Hij u aangenaam zijn. Is 't niet wèl Christus te volgen, dan dit te doen, als die kuis zijn en rein van hart; daarom zoekt zuiver en heilig te zijn.*
2. Wie heeft de Geest in zijn hart? Meent niet dat het genoeg is in de kerk te komen: Wie weet wat er al omgaat onder die dekmantel van schijnheiligheid. O, de Geest heeft geen lust tot onreinheid. 't Is de Geest van Jozef en van Maria die kuis en rein waren, Matth. 1; Lukas 1. Dat is de Geest der uitbranding des kwaads; zodat men vurig van geest is, om de Heere te dienen; volgens Jes. 4: 3, 4. *En de overgeblevenen in Sion zullen heilig geheten worden, een ieder die geschreven is ten leven te Jeruzalem: als de Heere zal afgewassen hebben de drek der dochteren van Jeruzalem, door de Geest des oordeels en der uitbranding. Daardoor worden wij koningen, om te heersen over onze ouden mens, door onze aardse leden te doden, en onze geestelijke vijanden te overwinnen. Daardoor worden wij priesters, om onszelf Gode en Christus als een rein spijsoffer aan God op te dragen. Ik spreek dat tot u, jongelieden, overwint de boze, bent sterk, weerstaat de duivel, en hij zal van u vlieden. Clemens zei: Die zijn hartstochten overwint, is de grootste heerser. Nu moet men dit betrachten en op zijn ziel leggen; de Geest overwint alles. Spr. 16: 32: De lankmoedige is beter dan de sterke, en die heerst over zijn geest, dan die een stad inneemt.*
3. Welke zijn het, bij wie de Heere wil wonen op aarde, met zijn Geest en genade, als die tempelen van de Heilige Geest zijn, waarin Hij woont, en die voor hen bidt, die kuis en rein zijnde, 't best kunnen bidden. Die rechte weduwen zijn, wil Jezus kussen, 1 Tim. 5, dat is die bijwoning Gods. Hij wekt hun harten op, en doet hen zeggen: *Abba Vader, ik ben uw kind, gij mijn Vader, Christus mijn Bruidegom, en ik zijn Bruid.* Is dat niet heerlijk? Daarom scheidt u af van de onheiligen, zegt de Heere, 1 Kor. 6: 17, *En raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen, ja, u tot een Vader zijn, en gij zult mij tot zonen en dochteren zijn.* Ziet gij niet hoe een onkuise de Geest uitblust. En indien een mens zich ten huwelijk begeeft, op een onordelijke manier, en niet godsdienstig zijnde, ergerlijk leeft en de ziel vol onkuisheid is, 't is gelijk de vlieg, die de zalf van de apotheker stinkend maakt.
4. Wat is eer, en hetgeen ons bij andere mensen aangenaam maakt, als de kuisheid; stelt de meeste dingen, de rijkste, beste, grootste en schoonste, zonder kuisheid is het niemendal; duivelskinderen zullen daarin vermaak hebben; velen zijn onkuis omdat ze schoon zijn, maar tot die spreek ik niet; ik spreek tot Gods kinderen.
Ja, zegt gij, dat dunkt u. Maar zij zijn evenwel goed.
Niet ik, maar de Heere Zélf zegt het, Spr. 11: 22: *Een schone vrouw, die van de rede afwijkt, is een gouden bagge in een varkenssnuit. 't Is wat schoons en bijzonders, en trekt de harten wel naar zich van naamchristenen, maar 't is evenwel een vuile bagge in een varkensmuil, die in de drek wroet. Stelt een vuil varken bij een groot uitnemend schepsel, dan zult gij het onderscheid zien: Daar een maaxsel Gods, en bij de anderen als een duivelskind. Hier ziet gij een aangename voor God, engelen, en voor mensen; daar een gruwel voor God, en veracht van allen; hier ziet gij er een, wiens doen goed is, en de ander in alle dingen onrein. En daarop staat wel te letten.*

5. Alles wordt gezegend door de onkuisheid; niemand kan een vrouw aanzien en toewenken, die onkuis is, of hij boeleert met haar, en heeft reeds overspel met haar gedaan, Matth. 5: 28. Een ander vermaakt zich in de schoonheid van een vrouw, zonder zonden, in Gods gunst: die kuis is maakt zich daarmee niet onkuis; maar een ander ziet ze aan om te begeren, en zondigt deze niet; en dan is het wèl, en een grote zaak zo kuis te zijn. 't Is goud in het vuur, dat daaruit zuiver te voorschijn komt; vele dingen zegt men daarvan; de duivel, de wereld en het vlees stelt zich daartegen aan.

Gebruikt dan deze middelen.

1. Wacht u voor alle uitwendige aanloksels tot onkuisheid, als het ijdel en zondig dansen, komedies te gaan zien, dronkenschap, 't drinken van gezondheden, als aanloksels tot dronkenschap, hetwelk de wortel is van alle kwaad. Verandering van klederen, mannen in vrouwenklederen, en lichtvaardige klederen van 't nieuwste fatsoen, poeder, lokken en blanketsel. Ontblotingen van uw leden, of ijdele zondige schilderijen, naakte beelden en andere aanloksels tot ontuchtigheid. Wilt u dit nalaten, dan doet u wel, anders loopt gij verloren op de weg des verderfs, wiens paden de hel vasthouden. die velen gewond hebben terneder geveld, als zij kwamen op die wegen des doods, die geen vrucht als schaamte nalaten.

2. Voor de weelderigheid des lichaams; zo draagt zorg dat gij uw ogen niet laat gaan waar ze willen, sluit uw ogen van de ziel, niet dat u die met de wijsgeer zoudt uitsteken, maar houdt ze in toom, bedwingt uw lichaam, geeft het niet te veel voedsel, eet en drinkt wat minder; als uw vlees te weelderig wordt. stelt een vasten in, want dit boos en verkeerd geslacht vaart niet uit, dan door vasten en bidden. Niet dat gij u door te veel onthouding van spijs en drank zoudt ziek maken.

Basilus schrijft, dat een voerman, met paarden op reis willende gaan, ze niet zoveel haver geeft dat zij weelderig zijn, maar ook niet zo weinig dat ze niet kunnen dienen. Zo moet gij u ook niet onbruikbaar maken door uw nodig voedsel te onttrekken, hetwelk is geboden, niet om zichzelf, maar om Christus temeer te kunnen dienen en omhelzen.

3. Hoedt u voor de onkuisheid van uw ziel, de gedachten bedriegen u. *Wast uw hart van boosheid, opdat gij moogt behouden worden; hoe lang zult gij de gedachten van Uw ijdelheid in het binnenste van u laten vernachten*, Jer. 4: 14. Voelt gij niet dat uw boze vleeselijke gedachten uw vijanden zijn? Gaat uw kwade lusten tegen, omdat ze uw gedachten voeden, en die ook uw zondige lusten vermeederen. Zij zijn als een steen die men in 't water werpt, die maakt een kring, en die weer een andere, teneinde toe; zo voedt ook de een gedachte de andere, die u ook schadelijk zijn.

4. Gaat niet redetwisten met uw onkuisheid, onthoudt u van ijdele onkuise woorden, doet die ophouden bij uzelf en van anderen. Zo u vraagt: *wat raad daartegen?* U weet als men een spijker slaat die niet houdt, of u kunt hem er niet indrijven, dan slaat gij een anderen, aan de andere zijde om die er uit te krijgen. Zo wijs moet men ook in elk kwaad bedrijf zijn; neemt een ander kwade gedachten en slechte redenen op, door onnutte woorden; leest hun een schriftuurplaats en predikatie voor, opdat zij van gesprek veranderen, en van andere gedachten worden. Komen u kwade gedachten te binnen, denkt daar aan Jezus' lijden, hoe Hij geslagen en verwond is; wordt gij verzocht tot zonden en onreinheid, denkt aan de dood, hel, en oordeel; bent u in verzoeking, en in de zeef van de satan, denkt aan uw uiterste einde, en zult nimmer zondigen; dat is bij ondervinding goed bevonden. Er kunnen geen twee dingen tegelijk in uw gedachten zijn, anders zult gij ellendig zijn.

Als gij uw gedachten. toegeeft, dan lopen de paarden nog niet hard, maar de voerman is ze wel machtig, maar wil hij de paarden doen hollen, dan is hij een bedorven man: zo is 't ook hier.

Ik dacht menigmaal, hoe gruwelijk het is, dat oude lieden zo onkuis spraken, maar het is zo, al zijn ze onbekwaam, die voerman is bedorven, en die spreekt even kwalijk; en wil men het bestraffen, zij zeggen als welgevoede hengsten: *de oude paarden horen zo graag het klappen van de zweep*. Al kunnen zij niet hun vorig vuil bedrijf plegen, nochtans denken en spreken zij daar niet te minder over, tot ontstichting van jonge mensen die het horen, en het moeten verfoeien, en hen veroordelen, als goed brandhout voor de hel.

5. Wacht u dan voort te gaan in die boze gedachten, want zo wij ons daarin toegeven, dan gaat het voort als een hollend paard, dat naar geen toom noch zweep vraagt, wanneer uw boze gedachten de vrije toom, en losgelaten zijnde, u haast overwinnen, en van boven neerwerpen. Denkt niet, het zal wel gaan, de gedachten zijn tolvrij. O nee, u moet die in 't eerst ernstig tegen gaan, dan zullen zij niet barsten tot boze daden; maar staat u toe te denken wat u lust, dan zullen zij u overwinnen en overmogen, als u niet in 't begin die zondige Babelskinderen vermorzelt.

't Is *zwaar*, denkt u.

Maar waartoe bent gij Christenen, wij moeten de Satan, die sterkgewapende in zijn huis aantasten, en zoeken te overwinnen; daaruit blijkt de kracht van ons Christendom en geestelijk leven: want dat is de overwinning der wereld, vlees en duivel, dat wij door 't geloof die overwinnen, en ten onder brengen.

Waartoe ik u nog deze middelen zal aan de hand geven.

- (1) Gaat, overlegt in welke staat u bent. Wij zijn Christus' leden, tempelen des Geestes, ieder vat niet, waarin de vereniging en gemeenschap met Christus gelegen is. Gij bent Christus' leden, zijn Bruid, Hij uw beminde Bloedbruidegom, aan wie u ondertrouwd bent. Zult u dan een hoer van de wereld worden?
- (2) Gaat waar 't behoort, en zoekt raad bij anderen; door gebrek aan raad, loopt u het pad des levens mis. Onderzoekt dan van welke zonden gij u moet vrijhouden; want al bent gij van de brand verlost, gij bent niet van de rook bevrijd. Iemand kan wel met zijn eigen vrouw boeleren; vraagt daar dan naar, opdat u niet onwetend zondigt.
- (3) Doet wat goeds, en houdt u altoos bezig; als het huis leeg is, dan komt de duivel er in, een leeg mens komt licht tot onkuisheid. Als gij wakker wordt, denkt aan Gods Woord, leest een hoofdstuk, en dan zult gij u niet verlopen. David was leeg op zijn dak wandelende; en toen hij Bathséba zich zag baden, rustte hij niet of hij kreeg ze bij zich, en verviel in die grote zonden van overspel en doodslag, 2 Sam.11. Wees dan nooit leeg zonder geestelijk of lichamelijk werk te doen. Een leeg mens is des duivels oorkussen; daarom houdt u de gehele dag bezig met uw beroep, dan zult u meer van de verzoeking bevrijd zijn.
- (4) Wees bezig door God te dienen met geestelijke oefeningen. bidt en schreit veel, als die vrouw, Lukas 7. Toen was zij vrij van onkuisheid; weent over uw zonden, komt met uw tranen bij de Heere, dan zult gij sneeuwwit en blinkend worden. Mozes, als hij eens op de berg was geweest, zo werd zijn aangezicht blinkend; wees mede rein, klaar en zuiver, dan zal het gebeuren dat de stralen van Gods heerlijkheid u zo beschijnen zullen, dat gij geen onkuisheid zult kunnen toelaten, maar geheel met Christus' liefde ingenomen zijnde, geen vuile lusten in uw boezem zult laten vernachten, maar steeds uw vat bezitten in heiligmaking en ere.

Maar zijn er, die ooit gevallen zijn in die zonden van onreinheid, overspel, hoererij en ontucht, denkt daaraan, en weent daarover, al is het dat gij bekeerd zijt, afgewassen en gereinigd door Jezus' bloed. David dacht niet weinig aan zijn zonden, als die steeds voor hem was, hij zijn bed nat maakte met tranen, en zulk een grote belijdenis van zijn zonden gedaan heeft; als te zien is in zijn boetpsalm 51. Paulus, ofschoon geen hoereerder, heeft ook tot zijn vernedering, en Gods verhoging terneder gesteld zijn vorige misdrijving, 1 Tim. 1: 13: *Ik, die tevoren een Godslasteraar was, en een vervolger en*

verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied, omdat ik het onwetende gedaan heb, in mijn ongelovigheid. Hierin blijkt Gods genade omtrent de ellendige Paulus, als hij geroepen werd tot een Apostel, en van een vervolger een belijder van Christus werd, en na zijn bekering zo vernederd is over zijn vorige misdragingen. Deed hij zo ook niet in de bekeerde Corinthiërs, door hun vorig wangedrag voor ogen te stellen. 1 Kor. 6: 10, 11: En dwaalt niet, noch hoereerders, overspelers, ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, zullen het Koninkrijk Gods beërven. En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, geheiligd, en gerechtvaardigd, in de Naam van de Heere Jezus, en door de Geest van onzes Gods.

Wij zijn allen onrein, van onze hoofdschedel af, tot onze voetzool toe, geheel bevestigd door de natuur, en hebben nodig gewassen te worden. *Wij lezen van de besmetting des vlees en des geestes, waarvan wij moeten gereinigd worden, 2 Kor. 7: 1. Al onze zielsmachten, en de leden des lichaams zijn verontreinigd, hart en handen moeten gereinigd worden, de inwendige en uitwendige mens geheiligd. Jak. 4: 8: Reinigt uw handen, gij zondaren, en zuivert de harten, gij dubbelhartigen.* Hierom moet door de heiligmaking de verandering geheel gaan over 't hart en leven, als de Heere ons zalig maakt door het badwater der wedergeboorte, en door de vernieuwing des Geestes, Titus 8: 5.

Door de kennis van God, en de genegenheid tot Hem, van wie wij voorheen onwetend waren, en die wij geenszins beminde, als 't beeld van God wordt hersteld in ons, en wij zo vernieuwd door een nieuw geestelijk leven, en mededeling van de Goddelijke natuur, door de wet van God, geschreven in de harten, en die uitgedrukt wordt in onze wandel. Heiligheid en liefde tot God moeten in onze ziel ingedrukt zijn. zodat deszelfs werkingen ons licht en vermakelijk zijn; wanneer de oude mens is afgelegd, en de nieuwe mens wordt aangedaan; *als 't oude is weggegaan, en alle dingen zijn nieuw geworden, 2 Kor. 5: 17.* Dan is men een geheel nieuw schepsel, dat geregeerd wordt en begaafd is met nieuwe grondbeginselen, nieuwe einden, nieuwe bewegingen, nieuwe regels, nieuwe vertroosting, welke een onuitsprekelijk onderscheid maken tussen een burgerlijk en een christelijk leven; hetgeen velen al voorgeven te hebben, maar die nog vreemdelingen zijn in, de wedergeboorte; want de trekken en grondregels van Gods heilige natuur zijn klare, krachtige en heilige indrukken, waardoor wij gaan van kracht tot kracht, en bekwaam zijn om onze heiligmaking te volbrengen in de vrees Gods terwijl men tot de volmaaktheid voortvarende, opwast tot een volle man in Jezus Christus; totdat zulks voltrokken wordt in de hemel, wanneer wij Christus zullen zien gelijk Hij is, en Hem gelijk zijnde, door Hem de Vader zonder vlek of rimpel zullen worden voorgesteld.

Er zijn overspelers en hoereerders, hoeren en tollenaars, de grootste zondaars, wiens ongerechtigheden hemelhoog klommen, die nochtans van hun drek zijn gewassen, gereinigd en vergeving van zonden hebben. De allerbevestigdste zondaar kan gezuiverd worden door Jezus' bloed, dat al waren uw zonden zo rood als bloed, die kunnen sneeuwwit, en als witte wol worden, Jes. 1: 18. De grootste gebreken kunnen genezen worden door onze hemelse Heelmeester. De allerongelijkste stenen kunnen door Gods Geest bekwaam gemaakt worden, tot een geestelijk gebouw. Een Manasse, Maria Magdalena, zijn veranderd en gerechtvaardigd, geheiligd, en als vaten der ere verheerlijkt.

Hierdoor wil de Heere zijn waarheid verheffen, het gezag van Zijn Woord doen geloven, en de kracht van Zijn Geest doen gevoelen, als Hij uit zulke stenen Abrahams kinderen verwekt. Dus geeft God getuigenis van Zijn vrije liefde, en de rijkdom van Zijn genade, zodat de grootste overtreders verwarmt, en aanmoedigt, om op vergeving te hopen, als zij zich bekeren. Jes. 55: 7: *De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten, en hij bekere zich tot de Heere onze God; want Hij vergeeft menigvuldig. O wonder, dat de Heere zo de ongerechtigheid vergeeft, en de zonden voorbijgaande, niet meer gedenkt!*

Nochtans kan een recht bekeerde ziel zijn voorgaande zonden zo licht niet vergeten, maar denkt veel aan zijn bijzondere zonden; want iedere bekeerde is een wedergeboren ziel; 't oog dat blind was, wordt dan ziende, het verduisterd verstand wordt verlicht, en dat doet hem dan de gruwelen van zijn zonden zien: temeer als God hun die ordentelijk voorstelt, wanneer zij in Jezus' lijden, als met bloedige letteren, hun zonden zien geschreven staan, of als zij die in hun eigen vlees gevoelende moeten erven de misdaad hunner jeugd, als God bittere dingen tegen hen schrijft, nadat ze de ogen zijner heerlijkheid verbitterd hebben door hun ongerechtigheid. De Heere zei tot Ananias: *Ga heen tot Paulus, Hand. 9: 15, 16, want deze is Mij een uitverkoren vat, om mijn naam te dragen voor de Heidenen; want Ik zal hem tonen hoeveel hij lijden moet om Mijn Naam.* Dus komt men door verdrukking tot inkeer en inzicht van zonden, als de ziel smelt door het middel harer ongerechtigheid, Jes. 64:7.

Maar hoeveel mensen onder ons hebben gans geen gedachten van hun zonden; wil men hen brengen tot een gezicht van hun zonden, zij nemen het kwalijk, zij willen niet denken aan hun gruwelen, maar stellen hun zaligheid in niet te denken aan hun vorige zonden. Zij zeggen, als vele Antinomianen: *ik ben bekeerd, zou ik dan aan de voorgaande zonden gedenken, en bidden om verzoening? Dat is gruwelijk, want Jezus heeft daarvoor voldaan.* Ondertussen tonen zij door hun slordige wandel, vijanden te zijn van het kruis van Christus, wiens God hun buik is, die eer stellen in hun schande, en maar aardse dingen bedenken, Filip. 3:19.

Geen bekeerde vergeet zijn voorgaande zonden, maar de goddeloze wil daar niet aan denken. Doch God zal ze u eens ordelijk voor ogen stellen; nu meent gij 't is al wel, als gij spot met de Godzaligen, en die uitmaakt voor fijne Puriteinen, schijnheiligen, daar gij zo grof en ongebonden u toegeeft in alle uitgieting van onreine, beestachtige zonden; maar er is een schrijvende hand, die alles optekent, Ezech. 9: 4. In Zach. 5: 13. leest men van een vliegende rol van 20 ellen, vol geschreven met vloeken, die over de boosdoeners in 't land zouden uitgaan, en zij volgens die uitgeroeid worden. U zult eens geoordeeld worden, naar hetgeen in de boeken geschreven staat, ieder naar zijn werken, Openb. 20: 12. Denkt dat God eens verborgen zonden aan het licht zal brengen, uw verfoeilijke onreinheden van hoererij en overspel zal openbaar maken, en daarover bezoeking doen, wanneer God zelf in de dag des oordeels uw rechter wezen zal; en daarom leest uw schuld en vonnis, Ps. 50: 21, 22: *Deze dingen doet gij, en Ik zwijg; maar Ik zal u straffen, en alles ordentelijk u voor ogen stellen. Verstaat dit toch gij Godvergeten, opdat Ik niet verscheur, en niemand redde.*

Meent niet dat de enige oorzaak, door aan de zonden te denken, de bekering en vergeving van zonden is, of dat die daarop volgen; al doet gij die onreine zonden niet, zo bent gij nog niet bekeerd. Daarom overdenkt uw zonden, of die u tot inkeer brachten, en een middel mochten zijn tot uw bekering. Bedenkt of u al waarlijk gereinigd bent van de drek van uw zonden; beproeft u, en doorzoekt uzelf nauw.

Gesteld dat gij al recht bekeerd was van uw zonden, dan hebt gij nog een vrijspraak van doen. Is er iets zoeter dan dat gij dagelijks uw bekering vernieuwt? *Die zijn zonden bekent, en laat, zal barmhartigheid verkrijgen.* Belijdt uw ongerechtigheden als David, Ps. 51: 3, 4: *Wees mij genadig, o God! naar Uw goedertierenheid, delg mijn overtredingen uit, naar de grootheid van Uw barmhartigheden; wast mij wel van mijn ongerechtigheid, en reinigt mij van mijn zonden.* Dus belijdt hij zijn zonden, en vernieuwt also zijn bekering. Velen willen wel met David vallen, maar niet weer met hem opstaan.

Vraag. *Maar zou men vrome lieden daartoe brengen, zij mochten wanhoopen en nooit gerust zijn, als zij hun zonden zich steeds voor ogen stelden?*

1. Nee, dat zou geen weg tot wanhoop zijn; zonden te zien, en Gods genade te voelen, moet samen gaan. Hoe stelt Daniël zijn zonden voor, en had hij daarom geen troost? Dan. 9: 8, 9: O, Heere!

bij ons is de beschaamdheid der aangezichten, omdat wij tegen U gezondigd hebben, maar bij, onze God zijn de barmhartigheden en de vergevingen, alhoewel wij tegen Hem gerebelleerd hebben. Dus doende, kan Gods volk zich verhogen en verheugen over Gods barmhartigheid; anders kunt gij nooit gerust zijn, maar loopt tot zorgeloze gedachten en inbeelding; daarom het gevoelen van de genade moet gewerkt worden door 't gevoelen van zonden, en de vergeving der zonden; volgens 2 Kor. 6: 10: *Als droevig zijnde, doch altijd blijde; als arm, doch velen rijk makende; als niets hebbende, en nochtans alles bezittende.* Zo is 't dan niet waar, dat de bedenking van de zonden u altoos ongerust zou maken.

2. Het is de tegengif van wanhoop en ongerustheid, dat men de zonden gedenkt en belijdt, want die verkrijgt vergeving, Ps. 32: 5. *Wat dunkt u, zo iemand de verraders, die in de stad waren, ontdekte, zou die de stad ongerust maken? Nee, hij zou die eerst recht gerust kunnen doen wezen: dus is 't ook hiermee, de zonden zijn verraders van u, die u in eeuwigheid onrustig zoeken te maken, en zonder die te ontdekken, kan niemand tot rechte gerustheid komen.*

Men zegt, die gedachten van zonden geschieden niet zonder grote droefheid. 2 Sam. 24: 10. *En Davids hart sloeg hem, en zei tot de Heere: Ik heb zeer gezondigd in hetgeen ik gedaan heb, maar nu, o Heere! neem weg de misdaad Uws knechts, want ik heb zeer zot gedaan.* Zo is 't dan een middel om de mens in bangheid en wanhoop te brengen.

Antwoord. Ik ontken 'niet dat het de mens benauwd maakt, maar 't is een andere benauwdheid, die 't middel is tot wanhoop, of die waaruit de ware gerustheid voortkomt. Neemt aan dat iemand de hand moest afgezet worden, om hem te behouden, of men wierp iemand in 't vuur om hem te verbranden, is dat niet een groot onderscheid? Want het een geschiedt om hem te behouden, het andere om hem te verderven; en zo is 't ook om u te behouden van de toekomstige toorn. Nathan David overtuigd en bestraft hebbende van overspel, nam het niet kwalijk, maar alleen op als zoete slagen, en daarom zegt hij, Psalm 141: 5: *De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn, en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn, het zal mijn hoofd niet breken, want ook zal mijn gebed voor hem zijn in tegenspoeden.*

Laat ons dan onze voorgaande zonden met bijzondere beweging voor ogen trachten te stellen volgens des Heeren uitgedrukt bevel, dat herhaald wordt. Deut. 9: 6 7: *Weet, dat de Heere niet om uw gerechtigheid u dit goede land geeft, omdat te erven, want gij bent een hardnekkig volk. Gedenkt en vergeet niet, dat gij de Heere uw God in de woestijn zeer vertoornd hebt, van die dag af dat gij uit Egypteland gegaan zijt, zijt gij weerspannig geweest tegen den Heere.* Kan Hij krachtiger spreken, dan dat gedenkt en vergeet niet? Wilt u niet horen, om op uw zonden zo te denken, volgens zijn bevel, anders zal de Heere nooit naar u horen om die te vergeven.

Ziet zo op de werking en vruchten daarvan.

- (1) Zij toont vrucht omtrent onze naaste, want daardoor wordt op ons gewrocht die bescheiden zachtmoedigheid omtrent de boze. Titus 3: 3: *Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende.* Denkt eens hoe gij tevoren was, zo boos en verkeerd, eer God u trok uit de duisternis tot zijn wonderbaarlijk licht.
- (2) 't Werkt bijzondere vrucht in uw ziel, als die de bekering vernieuwt. Hoe komt het, dat vele dwaalschappen blijven steken in de drek hunner zonden? Omdat ze daaraan niet denken. Jeremia 3:13 schrijft God dat middel voor: *Alleen kent uw ongerechtigheid, dat gij tegen de Heere uw God hebt overtreden, en uw wegen verstrooid hebt tot de vreemden, onder allen groenen boom, maar bent mijn stem niet gehoorzaam geweest. Bekeert u, gij afkerige kinderen, spreekt de Heere, want Ik heb u getrouwd, en Ik zal u aannemen.* Alle bekering is vals, zonder kennis van de zonden. Velen blijven in de zonden liggen, omdat ze die niet brengen aan hun hart, en niet denken aan hun voorgaande boze wegen, nu zij de reinheid niet verdragen. Hoe kwam het dat David zich bekeerde en die vernieuwde? 2 Sam. 12: 12, 13: *Omdat gij Uria gedood hebt, en zijn vrouw tot u genomen, zo zal Ik*

kwaad over u verwekken, en uw vrouwen aan uw naaste geven, die zal bij uw vrouwen liggen, voor de ogen van deze zon. Want gij hebt het in 't verborgen gedaan, maar Ik zal deze zaak doen voor gans Israël. Toen zei David tot Nathan: Ik heb gezondigd tegen de Heere! En Nathan zei: De Heere heeft ook uw zonde weggenomen, gij zult niet sterven. Is er nu iemand die bekering wilde hebben, die bedenke met leedwezen zijn zonden; want die ze bekend en laat, zal barmhartigheid vinden, door zijn bekering te vernieuwen.

- Die zal ons nederig maken. Dit zien wij in Paulus, 1 Kor. 15: 8, 9: *Ten laatste is Christus ook door mij gezien, als van een ontijdig geboren; want ik ben de minste van al de apostelen, die niet waardig ben die naam te dragen. Welke deugd is beter dan de nederigheid? Welke zonde is slimmer dan hovaardigheid? Lukas 11: 17: Een ieder koninkrijk dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest; en een huis dat tegen zichzelf verdeeld is, valt. Dit voorbeeld zien wij, nu de mensen zowel, gevoelen van zich en boos zijn, omdat zij aan de zonden niet denken; maar ziet niet eens in die spiegel. Jak. 1: 24-25: Want hij heeft zichzelf bemerkt, en is weggegaan, en heeft terstond vergeten hoedanig hij was; maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des woords en werks, die zal gelukkig zijn in dit zijn doen.*
- Dit zal u drijven tot de troon der genade. Waar komt het vandaan, dat men niet naar Christus loopt? 't Is omdat men daaraan niet denkt; maar als men aan de zonden denkt, zo zal men gebracht worden tot de genade in Christus. De verloren zoon zijn geld met hoeren doorgebracht hebbende, liep tot zijn vader, en zei: *Ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u, en ben niet waardig uw kind genoemd te worden; maak mij maar een van uw huurlingen*, Lukas 15:18, 19. David zocht God niet eer, dan toen hem zijn zonden voorgesteld waren, 2 Sam. 12: 11, 12. Daarom moet men de zonden belijden in 't bijzonder.

Tegenwerping: Och, ik voel het tegendeel, als ik denk aan mijn zonden, het hart keert mij ondersteboven, ik loop van God. Dit komt niet van die gelovige herdenking der zonden, maar van ongelovigheid, die in u is; gij gelooft niet, en dat blijkt daaruit. dat gij niet naar Christus loopt. Matth. 9: 12. 13: Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Want Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering. De zonden te bedenken, doet geloven. Die zondares, welke in hoererij en overspel had geleefd, kwam tot Jezus, bevochtigde zijn voeten met haar tranen, en droogde die af met het haar des hoofds, waarmee zij haar boelen verleid en verstrikt had; haar werd toen veel vergeven, want zij had veel liefgehad. Komt dan tot de Heere Jezus, dat Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, anders blijven de zonden op u liggen, als een last. Voelt gij uw zonden, loopt daarmee naar Christus; 't is genade dat gij de zonden voelt; die dit heeft, zal meer gegeven worden. Matth. 25: 29. Komt maar tot Jezus als een belaste en beladen, Hij zal u verkwikken, en rust geven voor uw ziel. Matth. 11: 28.

3. De derde soort van vrucht ziet op God, want:

(1) Het doet ons de genade Gods hoogachten, uit gezicht en gevoel van ons gebrek, dat uit Jezus' volheid kan voldaan worden door genade. Zo kan men meest onderscheid zien tussen een koning of bedelaar; als men die staten vergelijkt, dan ziet men 't onderscheid; en zo is 't ook met Gods kinderen. Ezech. 16: 8: *Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en ziet, uw tijd was de tijd der minnen; zo breidde ik mijn vleugel over u uit, en dekete uw naaktheid, ja, Ik zwoer u, en kwam in een verbond met u, spreekt de Heere, en gij werd de Mijne. Gij was zo ellendig, en toen toonde Ik u mijn genade. Ezech. 20: 43: Dan zult gij gedenken aan uw wegen, en aan al uw handelingen, waarmee gij u verontreinigd hebt, en gij zult van uzelf een walging hebben over al uw boosheden, die gij gedaan hebt. Hoe komt het dat men de genade zo klein acht, als omdat men de zonden niet gevoelt; gij was een arm mens, gij lag*

weggeworpen als een arm kind, maar God nam u op en aan tot Zijn kind. O, wat is dit een grote genade! Als wij dat ellendig, zondig en verdoemelijk leven zien, dan blijkt Gods genade. Niemand kon, noch wilde u helpen; engelen noch mensen konden u verlossen; maar als wij dood waren in zonden en misdaden, heeft God, die rijk is in barmhartigheid, ons levend gemaakt door zijn grote genade.

(2) Dit moest nu in ons een grote dankbaarheid verwekken, uit erkentenis van die weldaden, om God te lieven en te dienen. Als men de zonden ziet en belijdt, dan kent en erkent men Gods genade, en is zeer dankbaar; gelijk Mefiboseth, als David hem wel deed, zei: Wie ben ik, een dode hond, dat de koning op mij ziet en weldadigheid aan mij doet. Dus was hij dankbaar. Zo denken wij: hoe waren wij als dode honden! En heeft God voor u Zijn Zoon gegeven; kan u dat niet dankbaar maken, dat gij ellendig mens, verlost bent van 't lichaam der zonden, door Jezus Christus uw Heere. Dank dan God, stel u voor Hem als David, Ps. 116: 12: *Wat zal ik de Heere vergelden, voor al zijn weldaden aan mij bewezen? Ik zal de beker der verlossing opnemen, en de naam des Heeren aanroepen.* En Paulus, Kol. 1: 12: *Dankende de Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.* Dank zo de Heere uw God voor al Zijn weldaden.

(3) Uw gebed zal geweldig wezen, en God overmogende, overwinnen, gelijk Jakob de engel overwon door wenen en bidden. Al bent gij ellendig, worstelt in gebeden met de Heere. Waarom Salomo bad, 1 Kon. 8; 38: *Alle gebed en smeking, die van enig mens van al uw volk Israëel geschieden zal; als zij erkennen, een ieder de plaag zijns harten, hoort dan in de hemel, en vergeef, en doe een ieder naar zijn wegen, gelijk Gij zijn hart kent.* Al was u ook onder de heidenen, u zou verlost worden. Was er nu een Efraïm, die zijn zonden gedacht, en die beklaagde, al was God nog zo vertoornd. Hij zou zich ontfermen, en zeggen: *Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, daarom rommelt mijn ingewand, en Ik zal Mij over hem, (die aan zichzelf is bekend geworden, op de heup klopt en zegt: wat heb ik gedaan) nu zeker ontfermen,* Jer. 31: 19, 20. Als gij een boos kind had, en het kwam met berouw over zijn zonden u om genade en vergiffenis bidden, hoe zou u beroerd worden, gelijk de vader van de verloren zoon. Had David eens mogen zien, dat Absalom zo tot hem kwam, hoe zou hij hem aangenomen, omhelsd en gekust hebben? Het is nadrukkelijk dat de Heere zegt, Jer. 3: 19: *Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten, en u geven het gewenste land, de sierlijke erfenis! Maar ik zei: Gij zult tot Mij roepen! Mijn Vader! en u van Mij niet afkeren. Waarlijk, gelijk een vrouw trouweloos scheidt van haren vriend, alzo hebt gijlieden trouweloos tegen Mij gehandeld. Keert nochtans weer, gij afkerige kinderen! Ik zal uw afkeringen genezen. Ziet, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de Heere, onze God.*

Om dit te doen, zo gebruikt deze middelen.

1. Vergelijk uw voorgaand leven met de eis van Gods wet, ziet wat u geboden is, en uw zonden daarentegen, volgens Rom. 7: 7 9: *Ik ken de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zei: Gij zult niet begeren; want zonder de wet is de zonde dood, enz.*
2. U moet bijzonder letten op de bezoeking die de Heere u toezendt, om bij die gelegenheid uw zonden uit te vinden; lijdt u schande en schade in uw eer; komt ziekte uw lichaam beroeren, zegt tegen God, als Job 13: 23-26: *Hoeveel misdaden en zonden heb ik? Maak mijn overtredingen en mijn zonden mij bekend. Want Gij schrijft tegen mij bittere dingen, en Gij doet mij erven de misdaden van mijn jonkheid. Heb ik gezondigd, wat zal ik U doen, o Mensenhoeder!* En Psalm 90: 8: *Gij stelt onze ongerechtigheden voor u; onze heimelijke zonden in het licht Uws aanschijns.* Er is niemand, die door Gods Geest geraakt is, of hij heeft in die bijzondere gelegenheid wel enige zonden gevonden. Let dan op die bezoeking, en maakt een rol van uw zonden, en schrijft die daarop om ze te gedenken.

3. *Let er nauwkeurig op wat de mensen van u zeggen, en bijzonder uw vijanden.* Neem het niet kwalijk; zegt hij waarheid, ofschoon uit haat en boosheid, dat is voor hem, maar neemt gij daar gelegenheid uit, tot kennis der zonden; gelijk David, als Simeï hem vloeken als stof nawierp, 2 Sam. 16: 11, 12, zei: *Laat hem geworden, dat hij vloeke, want de Heere heeft het hem gezegd. Misschien zal de Heere mijn ellende aanzien, en mij goed vergelden voor zijn vloek, op deze dag.* Geeft uw toorn niet toe; maakt venijn uit dat medicijn, en denkt: ja, dat is de waarheid, die en die zonden worden mij daar voorgeworpen, en dat is ook waar; zó zult gij komen tot kennis en vergeving van uw zonden. Zegt elkaar de gebreken; men doet dat niet aan zijn vrienden, men durft ze elkaar niet zeggen; maar dit is haat. Lev. 19: 17: *Gij zult uw broeder in uw hart niet haten, gij zult uw naaste naarstig berispen, en gij zult de zonden in hem niet verdragen.* Wilt men de zonden kennen, zo let daar op wat de mensen, zo gelovigen als ongelovigen, van u komen te zeggen.
4. Let wijselijk op de omgang van degenen die van uw staat zijn. Bent gij een predikant, en raakt God u het hart, zo ziet in andere predikanten, waarvan u dit niet kunt oordelen, uw zonden; zo een regent, koopman of winkelier; leest en ziet vrij als in een spiegel, wat in elk van hen is, waaraan gij ook schuldig bent. Bidt dat de Heere uw zonden wilt doen zien, wat gij gedaan hebt, en dat de Heere uw zonden wil bekend maken, en op uw belijdenis die genadig vergeven.

Maar nu moet men zien hoe daaraan te denken.

Zie op de zonden zelf, en zoekt er een bijzondere kennis van te hebben, als David, Ps. 51. En ook een volle kennis der zonden in haar omstandigheden, als van de tijd, wanneer de zonde begaan is, en de soorten van die, waar gij die begaan hebt, en hoeveel en hoe groot, om u daarover temeer te vernederen met droefheid; als Petrus, Matth. 26: 75. *Naar buiten gaande weende hij bitterlijk.* Velen denken wel aan de zonden, en lachen daarover, hoewel zij reden hebben zich daarom te kwellen, en te verfoeien, volgens Ezech. 86: 81: *Dan zult gij denken aan uw boze wegen en uw handelingen, die niet goed waren, en gij zult een walging van uzelf hebben, over uw ongerechtigheden en gruwelen.* Zo moet het ook met u zijn. en gij van uzelf een gruwel hebben, terwijl u Gods genade ook wordt voorgesteld, en gij die bekend te gevoelen, dan zal Gods genade u niet te klein zijn, maar genoeg, om die te roemen en te verheffen, tot prijs en lof en roem van de God van Uw goedertierenheid, en van alle genade en vertroosting.

Hier is dan troost:

1. Voor zulke zielen, die met David zeggen en bidden, als Ps. 40: 12, 13: *Gij, o Heere! zult Uw barmhartigheden van mij niet onthouden; laat Uw weldadigheid en Uw trouw mij gedurig behoeden. Want kwaden, zonder getal, hebben mij omgeven, mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten.* En vs. 18: *Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan Mij Gij zijt mijn Hulp en Bevrijder.* Zijn uw zonden zo menigvuldig, dat gij daar niet door zien kunt? Bent gij daarover vernederd met droefheid en verfoeiing van uzelf? Dan heb ik last om zulke zondaren te troosten; want gij bent waarlijk bekeerd, en hoe meer u de zonden voelt, hoe meer u bekeerd bent.
2. God zal uw zonden nooit gedenken, maar wel van hen, die daar nooit aan denkt; doch Hij zal in eeuwigheid niet aan de ongerechtigheden van Zijn volk denken, maar het zegenen tot in eeuwigheid. Christus, en al wat er is, is tot uw bestwil. Kon ik nu al uw harten treffen, heden zou uw huizen zaligheid geschieden! God zal op uw tranen u volkomen verlossen. Die nu de zonde ziet en voelt, wees tevreden; zou een moeder haar kind vergeten? Hij veel minder. Kent uw zonden, als de verloren zoon, Lukas 15: 18. Gods hart zal ontroeren, Zijn armen zullen u omhelzen, Hij zal u de klederen der gerechtigheid aandoen, en het beste deel geven. Zodat u hier Zijn genade zult gevoelen, en hiernamaals Zijn eeuwige vreugde.
De Koning nu der eeuwen, de Onverderfelijke, de Onzienlijke, de alleen wijze God, zij eer en heerlijkheid, in alle eeuwigheid. Amen.